

Rysk Raad

Folketingets Forhandlinger. (51)

801

24/10 21: 1. Beh. af F. t. Finanslov f. 1922—23.

802

i Forholdet mellem to Nationaliteter. Man kan i Paragraffer fastlægge lige saa mange Rettigheder, man vil, det gavner alt sammen slet ikke, naar ikke de, der skal gennemføre Bestemmelserne, er besjælede af den gensidige Forstaaelsens og Fordragelighedens Aand — Aanden er det afgørende, den Aand, med hvilken Statsens ansvarlige Ledelse møder de fremmede Mindretal, der bor og bygger indenfor dens Rammer. Her kan man passende mindes Goethes kendte Ord: „Grau, teurer Freund, ist alle Theorie“. Jeg skal derfor henstille til det ærede Medlem Hr. Schmidt ikke at fortabe sig i Teoriernes graa Ensformighed, men fremkomme med praktiske og positive Forslag, der kan gøres til Genstand for en virkelig Drøftelse, og derved yde sit Bidrag til det praktiske Arbejde, der foreligger i vort Grænseland. Jeg føler mig overbevist om, at det hverken fra Regeringens eller fra noget Partis Side her i Salen skal skorte paa Redebonhed til en saglig Drøftelse af saadanne Forslag, der holder sig indenfor den gældende Forfatnings Grundrammer.

Det ærede Medlem Hr. Schmidt appellerede ganske vist til Socialdemokratiet og hentydede til, at der havde været Forhandlinger i Gang mellem danske og tyske Socialdemokrater, og at der havde været — saaledes lød det ærede Medlems Ord — principiel Enighed fra begge Sider om, at disse Forhold skulde ordnes saaledes, at Retten blev gensidig. Der skulde altsaa, udtalte det ærede Medlem, træffes en Overenskomst mellem Staterne, der skulde ikke ske noget ensidigt fra den ene Stats Side. Jeg har ganske vist i Bladene set lignende Udtalelser som dem, der fremkom fra det ærede Medlems Side, uden at det dog har været muligt at faa et klart Indtryk af, hvad disse Forhandlinger og den formentlig gensidige Forstaaelse var resulteret i; men jeg tillader mig at betvivle, at et stort politisk Parti her i Landet virkelig skulde være villigt til at afslutte en Traktat med Tyskland om gensidig Beskyttelse af Minoriteterne. Det vil i alle Tilfælde ikke svare til den Opfattelse, Socialdemokratiet hidtil har gjort gældende i dette vigtige Spørgsmaal. Under de Forhandlinger, der for Tiden

føres mellem Danmark og Tyskland, har det af det ærede Medlem Hr. Schmidt rejste Spørgsmaal slet ikke været Genstand for nogen Drøftelse. Forhandlingerne har udelukkende drejet sig om Ordningen af en lang Række praktiske Spørgsmaal, der følger af selve Grænseflytningen, saasom Militærinvalidernes og Statspensionisternes Stilling, de overskaarne Kommuners økonomiske Forhold, Grænsetrafikken, Afvandringsforholdene, Skatte- og Arkivspørgsmaal, sociale Forsikringer i Henhold til Fredstraktatens Art. 312 m. m. Og det maa vel betegnes som udelukket, at vi paa vor Side skulde komme ind paa en Forhandling med Tyskland om en gensidig Mindretalsbeskyttelsestraktat. Jeg gaar ud fra, at den højtærede Udenrigsminister, naar han tager Ordet, vil benytte Lejligheden til at præcisere Regeringens Stilling i dette for vort Land saa betydningsfulde Spørgsmaal.

En ganske anden Ting er jo den Ordning, der under Folkeforbundsraadets Garanti og Overledelse er truffet med Hensyn til Minoritetsbeskyttelsen i de tidligere nævnte internationale Traktater. Disse Bestemmelser indeholder som paavist intet, der ikke forlængst er gennemført herhjemme. Hvorvidt den Løsning, som det øreschlesiske Spørgsmaal har faaet i de sidste Dage, vil medføre nye supplerende Garantibestemmelser for de Mindretal, der maatte komme under polsk, henholdsvis tysk Overhøjhed, vil Fremtiden vise. Jeg skal derfor ikke her komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, der neppe kan siges at have aktuel Betydning for os og som Følge af hele Folkeforbundets endnu lidet fæstnede Stilling for Tiden ikke vil kunne gøres til Genstand for en frugtbar Drøftelse.

Hvad særlig Skoleforholdene i de sønderjydske Landsdele angaar, skal jeg, efter at det ærede Medlem Hr. Søgaard saa indgaaende har dvælet ved disse Forhold, ikke yderligere opholde mig ved dem. Der er gjort et stort og i høj Grad anerkendelsesværdigt Arbejde fra den danske Skoles Side. Det er mit Indtryk, at de Vanskeligheder, som den bestaaende Skoleordning medfører særlig i de nationalt mest blandede Egne ved vor Sydgrænse, i